

Landstingsstyrelsen

PROTOKOLL 9/2016  
Tisdagen den 22 november  
2016

LS

**§ 271****Yttrande över promemorian Jämn könsfördelning i bolagsstyrelser (Ds 2016:32)**

LS 2016-1131

**Ärendebeskrivning**

Justitiedepartementet har genom remiss bjudit in Stockholms läns landsting att yttra sig över promemorian Jämn könsfördelning i bolagsstyrelser (Ds 2016:32).

**Beslutsunderlag**

Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande den 27 oktober 2016  
Förslag till yttrande  
Sammanfattning av promemorian Jämn könsfördelning i bolagsstyrelser (Ds 2016:32)

**Förslag och yrkande**

På sammanträdet föreligger landstingsrådsberedningens förslag i skrivelse den 9 november 2016 (bilaga).

Följande yrkande framförs:

Bifall från ordföranden Torbjörn Rosdahl (M) till landstingsrådsberedningens förslag.

Bifall från Erika Ullberg (S) till Socialdemokraternas förslag till yttrande (bilaga).

Bifall från Susanne Nordling (MP) och Gunilla Roxby Cromvall (V) till Miljöpartiets och Vänsterpartiets gemensamma förslag till yttrande (bilaga).

**Proposition**

Ordföranden frågar på vart och ett av de framställda yrkandena och finner att landstingsstyrelsen bifaller landstingsrådsberedningens förslag.

**Landstingsstyrelsens beslut**

Landstingsstyrelsen beslutar enligt landstingsrådsberedningens förslag

*att* avge yttrande till Justitiedepartementet över promemorian Jämn könsfördelning i bolagsstyrelser (Ds 2016:32) i enlighet med landstingsdirektörens förslag till yttrande

*att* omedelbart justera beslutet.



Ordförande



Justerare



Justerare

Exp. datum

Sign.

Landstingsstyrelsen

PROTOKOLL 9/2016  
Tisdagen den 22 november  
2016

LS

*Reservation*

Erika Ullberg (S), Dag Larsson (S), Jens Sjöström (S), Talla Alkurdi (S) och Anders Lönnberg (S) reserverar sig mot beslutet till förmån för Socialdemokraternas förslag.

Susanne Nordling (MP), Tomas Eriksson (MP) och Malin Karlsson (MP) samt Gunilla Roxby Cromvall (V) reserverar sig mot beslutet till förmån för Miljöpartiets och Vänsterpartiets gemensamma förslag.

*Särskilt uttalande*

Per Carlberg (SD) anmäler ett särskilt uttalande från Sverigedemokraterna till protokollet (bilaga).

---

Beslutsexpediering:  
Justitiedepartementet  
Akt



Ordförande



Justerare



Justerare

Exp. datum

Sign.

Landstingsstyrelsen

**Yttrande över promemorian Jämn könsfördelning i bolagsstyrelser (Ds 2016:32)**

Föredragande landstingsråd: Anna Starbrink

**Ärendebeskrivning**

Justitiedepartementet har genom remiss bjudit in Stockholms läns landsting att yttra sig över promemorian Jämn könsfördelning i bolagsstyrelser (Ds 2016:32).

**Förslag till beslut**

Landstingsrådsberedningen föreslår landstingsstyrelsen besluta

*att* avge yttrande till Justitiedepartementet över promemorian Jämn könsfördelning i bolagsstyrelser (Ds 2016:32) i enlighet med landstingsdirektörens förslag till yttrande med komplettering av landstingsrådsberedningens motivering.

*att* omedelbart justera beslutet.

**Landstingsrådsberedningens motivering**

Utredningen föreslår att minst fyrtio procent av styrelseledamöterna i aktiebolag ska vara av vardera kön. Detta för att påskynda processen att uppnå en jämnare könsfördelning. Formellt föreslås att detta regleras genom en ändring i aktiebolagslagen. Långsiktigt är målsättningen en helt jämn könsfördelning. Även bolag i vilka staten äger samtliga aktier föreslås omfattas av regeln. Frågan om lagreglering av könsfördelning i kommunala bolag föreslås utredas i särskild ordning.

Det är viktigt att eftersträva en jämn könsfördelning i bolagsstyrelser. Att olika kompetenser och perspektiv tas tillvara är till nytta för ett bolags verksamhet. Få beslut blir bättre att fattas i ensartade miljöer. Det behövs ett aktivt jämställdhetsarbete för att uppnå en jämnare könsfördelning. De senaste tre åren har utvecklingen inom området pekat åt rätt håll.

SKRIVELSE  
2016-11-09

LS 2016-1131

Exempelvis har andelen kvinnor i börsbolagens styrelser ökat från 23 till 32 procent sedan år 2013. För att nå längre behövs ett mer aktivt rekryteringsarbete där bolagsstyrelser utses efter kompetens med en jämn könsfördelning som en viktig parameter. En så jämn balans som möjligt mellan kvinnor och män ska eftersträvas. Då går det att få fram dugliga kandidater av båda könen utan lagreglerad kvotering.

Det är viktigt att det bedrivs ett aktivt arbete för att förbättra jämställdheten i bolagsstyrelser i näringslivet. Anställda ska lyftas fram efter sin kompetens och sin duglighet oavsett kön. Det måste i första hand vara företagets ansvar att bedriva detta arbete. En lag som reglerar könsfördelningen i landstingsägda bolag är dessutom tveksam med hänvisning till den kommunala självstyrelsen.

Tyvärr har många kommuner inte nått så långt i arbetet att uppnå en jämnare könsfördelning i bolagsstyrelser. Stockholms läns landsting har som ambition att vara ett föredöme inom jämställdhet och utser därför styrelser efter kompetens där en jämn könsfördelning är en viktig parameter. I landstingets bolag är för närvarande 42 procent kvinnor i styrelserna.

Landstingsstyrelsen anser att det inte behövs en lagstiftning för att uppnå en jämnare könsfördelning i bolagsstyrelser och avstyrker därför utredningens förslag. En lagstiftning inom området kan också vara tveksam av principiella skäl.

Landstingsstyrelsen avstyrker även att en ny utredning om lagreglering av könsfördelning i kommunala bolags styrelser tillsätts.

### **Beslutsunderlag**

Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande den 27 oktober 2016  
Förslag till yttrande  
Sammanfattning av promemorian Jämn könsfördelning i bolagsstyrelser  
(Ds 2016:32)

Torbjörn Rosdahl

Anna Starbrink



Carl Rydingstam

2016-11-22

Landstingsstyrelsen

**Gällande Yttrande över promemorian Jämn könsfördelning i bolagsstyrelser (Ds 2016:32)**

Socialdemokraterna i Stockholms läns landsting delar regeringens uppfattning att politiken och den offentliga sektorn har en viktig roll att spela för att stärka jämställdheten mellan könen i det svenska samhället och på svensk arbetsmarknad.

Vi föreslår därför att Landstingsstyrelsen beslutar

*att* avge yttrande över promemorian Jämn könsfördelning i bolagsstyrelser (Ds 2016:32) som tillstyrker att en utredning tillsätts om lagreglering av könsfördelningen i kommunala bolags styrelser.

För detta förslag vill vi anföra följande.

Ett principiellt viktigt, och det kanske vanligast förekommande, argumentet mot att politiskt reglera könsfördelningen i privatägda bolags styrelser är att sådan reglering skulle strida mot äganderätten. När det gäller offentligt ägda bolag är den invändningen inte relevant eftersom ägaren är samhället och dess medborgare. En reglering av sådana bolags styrelser skulle således reflektera just ägarens intressen.

Vidare finner Socialdemokraterna argumentationen i förslaget till yttrande, och i den styrande alliansminoritetens politiska kapp, bitvis märklig.

För det första noterar vi att man än en gång hänvisar till det kommunala självstyret för att motsätta sig ett framåsyftande initiativ från regeringen. Nyligen fördes en liknande argumentationslinje rörande förslaget om ett obligatorium för sociala krav vid offentliga upphandlingar. Liksom var fallet då utvecklades det aktuella förslaget till yttrande inte resonemanget om hur en reglering av könsfördelningen i kommunala bolags styrelser skulle strida mot det kommunala självstyret. Man nöjer sig med att hänvisa till Regeringsformens formulering om att ”en inskränkning i den kommunala självstyrelsen inte bör gå utöver vad som är nödvändigt med hänsyn till de ändamål som föranlett den”.

Socialdemokraterna anser att dessa ändamål – ett hållbart och rättvist arbetsliv när det gäller de sociala kraven och förbättrad jämställdhet när det gäller regleringen för jämnare könsfördelning – mycket väl kan motivera inskränkningar av de nämnda slagen i det kommunala självstyret. Dessa ändamål handlar om att vilja något med

samhället. Hänvisningen till självstyret röjer ingen motsvarande vilja. Den politiska kappan ger ett liknande intryck. Den anger att "[d]et behövs ett aktivt jämställdhetsarbete [sic] för att uppnå en jämnare könsfördelning" men lämnar inte några egentliga förslag om hur arbetet ska vidareutvecklas.

Socialdemokraterna påminner också om att det redan i dagsläget finns många lagar och nationella regler som begränsar det kommunala självstyret och vad kommuner har möjlighet att göra. Varken förslaget till yttrande eller den politiska kappan förklarar varför den aktuella typen av reglering skulle vara annorlunda än de existerande.

För det andra är jämförelsen med Norges motsvarande reglering missvisande. Förslaget till yttrande konstaterar dels att Norge 2006 införde lagkrav på minimiantal *ledamöter* av vardera könet i styrelserna i publika aktiebolag, dels att den kvoteringslagen inte medfört någon motsvarande ökning av andelen kvinnliga *verkställande direktörer* i dessa bolag. Mot den bakgrunden ifrågasätts huruvida en lagreglering av jämn könsfördelning är det mest effektiva sättet för lagstiftaren att verka för ökad jämställdhet i näringslivet.

Även om andelen kvinnliga verkställande direktörer kan användas som mått på jämställdheten i näringslivet är det inte det enda måttet, och inte det mått som bäst mäter framgången i en reglering avsedd att öka antalet kvinnliga *ledamöter* i styrelserna.

För det tredje kan konstateras att Stockholmsregionen hyser en stor del av landets befolkning och att regionens invånare dessutom är mer välutbildade än befolkningen i landet i övrigt. Förutsättningarna att hitta kvalificerade och meriterade kvinnor till de kommunala bolagen torde således vara bättre här än i andra landsting och kommuner. Mot den bakgrunden är det anmärkningsvärt att könsfördelningen i styrelserna i landstingets bolag fortfarande inte är jämn. Det om något är ett tecken på att jämställdhet inte kan nås enbart med de fromma förhoppningar som utgör alliansens jämställdhetspolitik.

Socialdemokraterna anser att Stockholms läns landstings målsättning ska vara att åstadkomma en helt jämn (50-50) könsfördelning i styrelserna i landstingets bolag.

## **Yttrande över promemorian Jämn könsfördelning i bolagsstyrelser**

Landstingsstyrelsen föreslås besluta

*att tillstyrka förslagen i promemorian*

*att i övrigt avge yttrande till Justitiedepartementet över promemorian Jämn könsfördelning i bolagsstyrelser (Ds 2016:32) i enlighet med landstingsdirektörens förslag till yttrande med nedanstående tillägg*

*att omedelbart justera beslutet.*

Alliansen avstyrker både förslaget om en lagändring och förslaget om en utredning om hur kommunala bolag påverkas. I promemorian och i de uppföljningar som gjort konstateras att den frivilliga vägen inte har fungerat. Därför anser vi att det behövs en skärpning och yrkar på att förslagen i promemorian tillstyrks. Kvotering har visat sig verkningsfullt i andra länder och har lett till en breddning av rekryteringsbasen till bolagsstyrelser. Det finns ingen anledning att undanta kommunala bolag som också följer Aktiebolagslagen, tvärtom är ju dessa bolag i allmänhetens tjänst och finansieras med skattemedel.

**Särskilt uttalande angående Yttrande över promemorian jämn könsfördelning i bolagsstyrelser (Ds 2016:32) (LS 2016-1131)**

Sverigedemokraterna säger nej till alla former av kvotering, särbehandling, positiv särbehandling etc. Oavsett vad man kallar det så handlar det om diskriminering och om att sätta andra saker än kompetens i främsta ledet. Förutom att positiv särbehandling av en grupp alltid kommer innebära negativ särbehandling av en annan ser vi kvotering baserat på kön som ett steg i rakt motsatt riktning mot sitt syfte, och dessutom som en förolämpning mot såväl kvinnor som män.

Blotta misstanken om att någon förvärvat en position baserat på kön och inte kompetens förstärker bilden av att det ena könet är mindre kompetent än det andra.

Kvoterings- och fördelningsfokuset lämnar en bitter eftersmak i synen på individ kontra kollektiv. I ett svep förvandlas den inkvoterade från att representera sig själv till att vara representant för alla av samma kön. Detta förminskar dels den enskilda, men också de som anses vara representerade. Hur förbättras situationen för den stressade och överarbetade sjuksköterskan eller undersköterskan för att någon annan kvinna fått en styrelseposition?

Vi delar uppfattningen som kommer fram i landstingsdirektörens förslag till yttrande att ingen lagstiftning krävs och att utredningens förslag avstyrks.